

PÄÄESIKUNNAN SUORITTAMAN ESITUTKINNAN KEHITTÄMINEN JA SOTILASKURINPIDOSTA JA RIKOSTORJUNNASTA PUOLUSTUSVOIMISSA ANNETUN LAIN MUUTTAMINEN

1. TAUSTAA

Laki sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa (SKRTL) tuli voimaan 1.5.2014. Lain voimaantulon jälkeen sen toimeenpanon osalta ei ole asetettu erillistä seurantahanketta tai laadittu selvitystä lain toimivuudesta. Puolustusministeriö on kirjannut vuosien 2018-2022 hallinnonalan toiminta- ja taloussuunnitelmaan, että kauden aikana laaditaan esiselvitys sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain säädösmuutostarpeista erityisesti esitutkintaan liittyen. Myös puolustusministeri on keväällä 2019 esittänyt julkisuudessa kannanottonsa, jonka mukaan lain muutoksilla saattaisi olla tarvetta, ja että asiaa tullaan selvittämään.

Puolustusvoimien asessorilla on VNA puolustusvoimista 5 § 1 momentin mukaan sotilasoikeudenhoidon ohjaus- ja valvontatoimivalta. Tämä esitys perustuu lain soveltajan, pääesikunnan rikostutkinnan tutkinnanjohtajan havaintoihin ja asessorin edellä mainitun toimivallan käytön yhteydessä tehtyihin havaintoihin.

Esityksen johdosta ei tässä vaiheessa ole pyydetty lausuntoja muualta puolustusvoimilta. Tämän vuoksi pääesikunta pitää tärkeänä, että työn aikana kuullaan asiantuntijoina puolustusvoimien eri toimialoja ja hallintoyksiköitä. Edelleen pääesikunta pitää tärkeänä, että työhön kutsutaan mukaan poliisihallinnon edustaja, jolla on kokemusta myös sotilasrikosten tutkinnasta sekä rajavartiolaitoksen rikostorjunnan tunteva edustaja.

Lakia on sovellettu nyt viisi vuotta, jona aikana toimintaympäristö on muuttunut siten, että lisääntyneen avoimuuden ja ilmoitusherkkyuden myötä sotilasrikosten tutkinnan yhteydessä tulee ilmi muitakin epäiltyjä rikoksia kuin sotilasrikoksia. Lisäksi viranomaisyhteistyö muiden esitutkintaviranomaisten kanssa on lisääntynyt huomattavasti. Muuttunut toimintaympäristö edellyttää lainsäädäntömuutoksia, jotta viranomaiset voisivat käyttää tehokkaasti resurssejaan.

13.5.2019

**2. ARVIOINTIA LAIN TOIMIVUUDESTA JA
SÄÄDÖSMUUTOSESITYKSET**

Ennen lain voimaantuloa poliisin tehtävistä puolustusvoimissa vastasi pääesikunnan tutkintaosasto. SKRTL:n myötä rikostorjunnan eri osa-alueet jaettiin kahdelle toimijalle. Rikoksen selvittämistehtävät siirtyivät uudistuksessa pääesikunnan oikeudelliselle osastolle sekä rikosten ennalta estämiseen sekä paljastamiseen liittyvät tehtävät tiedusteluosastolle. Puolustusvoimien toimivalta rikosten ennalta estämisen ja paljastamisen osalta on rajatumpi ja koskee vain niitä rikoksia, jotka liittyvät sotilaallisen maanpuolustuksen alalla Suomeen kohdistuvaan tiedustelutoimintaan ja sotilaallisen maanpuolustuksen tarkoitusta vaarantavaan toimintaan. Laissa ei ole säädetty rikosten paljastamisesta tai ennalta estämisestä muissa kuin sotilaalliseen maanpuolustukseen liittyvissä tapauksissa. Sotilasrikosten paljastamista tai ennalta estämisestä ei ole SKRTL:ssä säädetty minkään tahon tehtäväksi.¹ Tämä kysymys on laajempi, joka edellyttäisi perusteellista selvitystä, koska pääesikunnan tehtävien laajentaminen myös sotilasrikosten paljastamiseen ja ennalta estämiseen edellyttäisi lisätoimivaltuuksia ja -resursseja. Pääesikunnan tiedusteluosasto on asiakirjassa TKP583, 25.2.2019 (STII) esittänyt myös havaintojaan SKRTL:n soveltamisesta ja esittänyt eräitä muutoksia mainittuun lakiin.

Pääesikunnan toimivallan rajoittuneisuus tiettyihin rikosnimikkeisiin (lain 35 §)

Pääesikunnan toimivalta rikosten selvittämiseen rajoittuu kurinpitoesimiehen pyytämiin esitutkintoihin ja käytännössä rikoksiin, jotka voidaan käsitellä sotilasoikeudenkäyntiasiana tai sotilaskurinpitomenettelyssä taikka laissa mainittuihin rikoslain 40 luvun virkarikoksiin.

Lain 35 §:n mukaan:

Pääesikunta voi kurinpitoesimiehen pyynnöstä suorittaa esitutkinnan, kun:

- 1) rikos käsitellään sotilasoikeudenkäyntiasiana tai sotilaskurinpitomenettelyssä;*
- 2) rikoksesta säädetään rangaistus rikoslain 40 luvussa ja rikoksesta epäilty on puolustusvoimien palveluksessa oleva sotilas;*

¹ Sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta annetun lain esitöiden mukaan (HE 30/2013 vp.) rikosten paljastamisella tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden tavoitteena on selvittää, onko esitutkinnan aloittamiselle peruste, kun henkilön toiminnasta tehtyjen havaintojen tai siitä muuten saatujen tietojen vuoksi voidaan olettaa, että rikos on tehty. Rikoksen paljastamisella tarkoitetaan poliisilain mukaisesti rikoksen estämisen ja selvittämisen väliin jäävää harmaata aluetta. Hallituksen esityksen mukaan esimerkkinä voidaan mainita tilanne, jossa saatujen tietojen mukaan rikos olisi jo tehty, mutta konkreettista perustetta epäilylle ei vielä ole eli syytä epäillä rikosta ei ole. Rikosten paljastamisessa tarkoituksena on saada selville jo tehdyn rikoksen välittömästi merkityksellisiä seikkoja, kuten tunnusmerkistöön kuuluvat elementit sekä tekijä, tekoaika ja -paikka, esitutkinnan aloittamisen perustaksi. Kysymys ei siten olisi rikoksen selvittämisestä, koska esitutkinnan käynnistämisen edellytykset puuttuvat, eikä myöskään rikoksen estämisestä, koska rikos oletetaan jo tehdyksi. Mikäli taas on jo olemassa konkreettinen rikosepäily eli edellytykset esitutkinnan käynnistämiseksi on olemassa, kyse on rikoksen selvittämisestä.

13.5.2019

3) rikoksesta säädetään rangaistus rikoslain 40 luvussa ja rikoksesta epäilty on puolustusvoimien palveluksessa oleva muu henkilö kuin sotilas edellyttäen, että rikoksesta voidaan todennäköisin syin epäillä myös sotilasta;

4) kysymys on sotilasoikeudenkäyntilain 2 §:n 2 momentissa tarkoitetusta puolustusvoimien hallinnassa olevalla alueella, aluksessa, ilma-aluksessa tai kulkuneuvossa taikka palvelustehtävässä tehdystä, puolustusvoimien omaisuuteen kohdistuvasta rikoksesta ja rikoksesta epäilty on puolustusvoimien palveluksessa oleva muu henkilö kuin sotilas edellyttäen, että rikoksesta voidaan todennäköisin syin epäillä myös sotilasta.

Pääesikunnan on suoritettava esitutkinta, jos sotilasoikeudenkäyntilain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu syyttäjä niin määrää.

Tässä kohden on kiinnitettävä huomioita siihen, että sotilasoikeudenkäyntilain (SOL) 2.2 §:n ja SKRTL 35 §:n välillä on ristiriita. SOL 2.2 § rajaa sotilasoikeudenkäyntiasioina käsiteltäviksi asioiksi vain RL 40 luvun 1 § , 3 § ja 5 § säädetyt rikokset, kun taas SKRTL:n 35 §:n mukaan pääesikunta voisi suorittaa esitutkinnan kaikkien RL 40 luvun mukaisten virkarikosten osalta. Käytännössä tämä on jäänyt lain kuolleeksi kirjaimeksi eikä pääesikunnassa ole suoritettu esitutkintaa rikoslain 40 luvun virkarikosten osalta.

Kuten SKRTL:n 35 §:ssä säädetään, pääesikunnan rikoksen selvittämiseen liittyvä toimivalta rajoittuu rikoksiin, jotka voidaan käsitellä sotilasoikeudenkäyntiasiana tai sotilaskurinpitomenettelyssä taikka laissa mainittuihin rikoslain 40 luvun virkarikoksiin. Sotilasoikeudenkäyntilain (326/1983) 2 §:n 1 momentin mukaan sotilasoikeudenkäyntiasioita ovat sotilasrikoksia koskevat asiat. Saman pykälän 2 momentin mukaan sotilasoikeudenkäyntiasiana käsitellään myös syyte sotilasta vastaan teosta, josta säädetään rangaistus säännöksessä erikseen mainituissa rikoslain säännöksissä.² Säännöksen luettelo on auttamattomasti vanhentunut ja oikeusministeriölle on esitetty sotilasoikeudenkäyntilain ja kyseisen 2 §:n muuttamista.

Sotilasoikeudenkäyntilain 2 §:n luettelosta puuttuu monia sellaisia rikoslain rikoksia, joihin pääesikunnan suorittamissa esitutkinnoissa törmää toistuvasti. Tällaisia rikosnimikkeitä ovat muun muassa ampumase- ja räjähderikokset, yksityisyyttä ja kunniaa loukkaavat rikokset, seksuaalirikokset ja liikenne rikokset. Tällöin esitutkinta pitää toimivallan puutteesta johtuen siirtää poliisille.

Esitutkinnan kannalta ongelmatilanteita tai työnjakokysymyksiä poliisin kanssa on käytännössä syntynyt puolustusvoimien ajoneuvoilla tapahtuneiden liikenneonnettomuuksien, puolustusvoimien aseisiin tai räjähteisiin liittyvien ampumase- ja räjähderikosten, työpaikkakiusaamisen, kunnianloukkausten ja seksuaalisen ahdistelun

² Rikoslain (39/1889) 21 luvun 1–3 tai 5–14 §:ssä, 25 luvun 7 tai 8 §:ssä, 28, 31–33 tai 35 luvussa, 36 luvun 1–3 §:ssä, 37 luvun 8–10 §:ssä, 38 luvun 1–7, 7 a, 7 b, 8, 8 a tai 9 a §:ssä taikka 40 luvun 1–3 tai 5 §:ssä. Edellytyksenä on, että teko on kohdistunut puolustusvoimiin tai toiseen sotilaaseen. Sotilasoikeudenkäyntiasiana käsitellään niin ikään syyte teosta, josta säädetään rangaistus asevelvollisuuslain (1438/2007) 118 §:ssä.

13.5.2019

osalta. Koska liikenne rikokset, työsuojelurikokset, kunnianloukkausrikokset, aserikokset ja seksuaalirikokset eivät ole sotilasoikeudenkäyntilain 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuja sotilasrikoksia, niiden tutkinta on siirrettävä poliisille. Koska tapauksiin liittyy useimmiten myös eriasteinen palvelusrikos, saattaa samaa tapahtumaa koskeva asia olla tutkittavana sekä poliisilla että sotilaskurinpitomaisella, ellei toimivaltainen kurinpitoesimies ole erikseen pyytänyt poliisia suorittamaan esitutkinnan myös epäillyn sotilasrikoksen osalta. Käytännössä tilanne voi olla poliisille haasteellinen, koska puolustusvoimien palvelusmääräykset, ohjesäännöt, varomääräykset ja asiaan liittyvä muu ohjeistus on hankittava puolustusvoimilta ja sovellettava tapaukseen tutkinnassa. Kahden tutkinnan menettelyssä on myös erityisesti varmistettava siitä, ettei sotilasrikosasiaa käsitellä sakkomenettelyssä tai muuta kuin sotilasrikosasiaa käsitellä sotilaskurinpitomenettelyssä. Kahden seuraamuksen määräämistä samasta asiasta ei myöskään ole pidettävä oikeusperiaatteiden mukaisena.

Poliisin ja syyttäjälaitoksen edustajien kanssa käydyissä keskusteluissa tämä toimivallan rajoittuminen sotilasoikeudenkäyntilain mukaisiin rikoksiin on herättänyt ihmetystä. Nykyinen toimintamalli ei ole viranomaisten resurssien tehokasta käyttöä.

Pääesikunnan esitutkintaan liittyviä toimivaltuuksia testattiin myös syksyllä 2017 järjestetyssä pääesikunnan tutkintajoukkueen kertausharjoituksessa. Harjoituksessa havaittiin, että poikkeusoloissa esitutkinnan käynnistämiseen liittyvä toimivallan puute ja tutkinnan rajoittuminen vain sotilasoikeudenkäyntilain mukaisiin rikoksiin saattaa jopa johtaa siihen, että esitutkinta jää kokonaan suorittamatta tai ainakin viivästyy niin paljon, että esitutkinnan toimittaminen vaarantuu, koska toimivaltainen esitutkintaviranomainen (poliisi) ei pääse aloittamaan tutkintaa riittävän ajoissa. Poikkeusoloissa poliisin resurssien riittämättömyys heijastuu vääjäämättömästi myös sellaisten sotilaiden tekemien rikosten selvittämiseen, jotka poliisi normaalioloissa kykenisi vielä tutkimaan (esim. seksuaalirikokset ja liikenne rikokset).

Asiassa pitäisi ottaa selvitetäväksi mahdollisuus muuttaa SKRTL:n 35 § siten, että laista poistettaisiin kokonaan rajaus, jonka mukaan esitutkinta pitää rajoittaa sotilasoikeudenkäyntiasiana tai sotilaskurinpitomenettelyssä käsiteltävään rikokseen. Ainoana rajauksena voisi olla, että rikoksesta epäilty on sotilas ja teko on kohdistunut toiseen sotilaaseen tai puolustusvoimiin. *Puolustusvoimat (pääesikunta) lähtökohtaisesti tutkisi itse kohtaanansa rikokset vastaavalla tavalla kuin esimerkiksi rajavartiolaitos.* Tällaisista muista kuin sotilasoikeudenkäyntiasiana tai sotilaskurinpitomenettelyssä käsiteltävän rikoksen esitutkinnasta tulisi ilmoittaa poliisille siten kuin jo

13.5.2019

nykyisen lain 40 §:ssä säädetään.³ Poliisilla säilyisi tällaisten esitutkintojen ns. otto-oikeus.

SKRTL:ssa voitaisiin säätää pääesikunnan suorittamasta muusta kuin sotilasrikosten tutkinnasta samalla tavalla kuin uudessa rajavartiolaitoksen rikostorjuntalaissa⁴ eli tällaisen rikoksen (esim. kunnianloukkaus) tutkinta voitaisiin suorittaa esim. poliisin pyynnöstä, jolloin tutkintavastuu olisi pääesikunnalla. SOL 8 §:hän mahdollistaa tietyissä tapauksissa tällaisten rikosten käsittelyn SOL:n mukaisessa järjestyksessä. Lähes ainahan näihin kunnianloukkaus-, seksuaali-, ampuma-aserikoksiin ym. liittyy jokin sotilasrikos esim. palvelusrikos.

Nykyisen toimivallan laajennuksella päädyttäisiin parempaan ja viranomaisten resurssien tehokkaampaan käyttöön. Puolustusvoimista (pääesikunnasta) tulisi lähes täysivaltainen esitutkintaviranomainen muiden esitutkintaviranomaisten rinnalla. Tämä olisi myös poikkeusolojen toiminnan kannalta merkittävä ja jopa välttämätön muutos.

Oman hallinnonalan valmisteluvastuulla olevilla säädösmuutoksilla hallinnonalan säädösmuutoksilla oitaisiin päästä parempaan ratkaisuun kuin sotilasoikeudenkäyntilakia muuttamalla.

Toimivallasta päättää esitutkinnan aloittamisesta

SKRTL:n esitöistä (HE 30/2013) ilmenee, että Valtakunnansyyttäjänvirasto ehdotti molemmilla lausuntokierroksilla, että pääesikunnan tutkintaosaston virkamiehillä tulisi olla itsenäinen toimivalta päättää esitutkinnan aloittamisesta. VKSV:n lausunnossa on mainittu muun muassa, että varsinaiseen rikosprosessiin etenevien sotilasoikeudenkäyntiasioiden osalta rikoksista epäilyillä sotilailla tulisi olla samanlaiset oikeusturvatakeet ja muukin perus- ja ihmisoikeuksien turva kuin vastaavankaltaisista rikoksista epäilyillä siviilihenkilöillä. Lausunnossa on pidetty kurinpitoesimiehen esimiesasemaa rikoksesta epäiltyyn nähden ongelmallisena näissä tapauksissa. Hallituksen esityksessä kuitenkin päädyttiin ehdottamaan nykytilan säilyttämistä eli sitä, että esitutkinnan toimittamisesta päättäisi kurinpitoesimies. Tätä perusteltiin sillä, että nykyinen käytäntö on selkeä ja yksiselitteinen eikä vaaranna sotilaiden perus- ja ihmisoikeusturvaa, kun otetaan huomioon, että myös ylempi kurinpitoesimies, eduskunnan oikeusasiamies ja syyttäjä voivat määrätä esitutkinnan toimitettavaksi.

³ Pääesikunnan esitutkintaa hoitavien virkamiesten on ilmoitettava 35 §:ssä tarkoitetusta rikoksesta, käynnistämästään toimenpiteestä rikoksen selvittämiseksi sekä ilman aiheutonta viivytystä 37 §:ssä mainittujen salaisten pakkokeinojen käyttämisestä rikoksen selvittämiseksi poliisille. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvista rikoksista ja ilmoitusmenettelystä sovitaan pääesikunnan esitutkintaa hoitavien virkamiesten ja poliisin välisessä yhteistoiminnassa. Tiedot saa luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla tai muuten sähköisesti.

⁴ Laki rikostorjunnasta rajavartiolaitoksessa 108/2018 ja erityisesti sen 5 §

13.5.2019

Selvää on, että kaikki epäillyt sotilasrikokset eivät tule toimivaltaisen kurinpitoesimiehen tietoon. Niin sanottua piilorikollisuutta on puolustusvoimissa, mutta arviota sen määrästä on mahdotonta sanoa.

Sotilasorganisaatio hierarkkisena järjestelmänä asettaa tavanomaista suuremman kynnyksen ilmoittaa esimerkiksi ylemmän sotilashenkilön suorittamasta rikollisesta tai lainvastaisesta teosta. Viime vuosien aikana on lukuisia tapauksia, joissa epäilystä rikoksesta tai lainvastaisesta toiminnasta on ilmoitettu epävirallista kanavaa pitkin (esim. nimettömällä kirjeellä tai kantelulla) tai pääesikunnan esitutkintaa suorittavien virkamiesten tietoon on saatettu jokin epäilty rikos. Tällaisissa tilanteissa asia on pitänyt siirtää toimivaltaiselle kurinpitoesimiehelle, jos sellainen on ollut tiedossa, ja jäädä odottamaan kurinpitoesimiehen ratkaisua tutkintapyynnön laatimisesta. Tällaisissa tilanteissa menetetään kallista aikaa ja jossain tietyissä rikostyypeissä varsinainen esitutkinnan suorittaminen saattaa vaarantua, mikäli esitutkinnan turvaavia toimenpiteitä ei pystytä suorittamaan riittävän ajoissa. Esimerkkinä mainittakoon anastusrikokset, joissa tärkeää on rikospaikan eristäminen ja oikea-aikaisten pakkokeinojen käyttö.

Selvitettäväksi tulisi voitaisiinko SKRTL 35 §:n muuttaa siten, että pääesikunnan tutkinnanjohtaja voisi päättää esitutkinnan aloittamisesta siten kuin esitutkintalain 3 luvun 3 §:ssä säädetään. Esitutkintalain 3 luvun 3 §:n 3 momentin mukaan tutkinnanjohtaja päättää tarvittaessa siitä, toimitetaanko esitutkinta, ja päätöksen tekemiseen mahdollisesti tarvittavien seikkojen selvittämisestä. Laissa voitaisiin säätää tutkinnanjohtajan velvollisuudesta ilmoittaa kurinpitoesimiehelle käynnistämästään esitutkinnasta ellei se vaaranna esitutkinnan suorittamista (esim. kurinpitoesimies on itse rikoksesta epäiltyinä). SKRTL:ssä 35 §:ssä voitaisiin edelleen säilyttää se mahdollisuus, että pääesikunta voi myös kurinpitoesimiehen pyynnöstä suorittaa esitutkinnan. Mikäli lakia muutettaisiin niin, että pääesikunnan tutkinnanjohtaja voisi päättää esitutkinnan käynnistämisestä, pitäisi hänellä on myös oikeus lopettaa esitutkinta esitutkintalaissa säädetyillä perusteilla (vrt. SKRTL 41 §).

Voimakeinojen käyttö

Pääesikunnan rikostutkinnan virkamiehet voivat tehtävässään käyttää pakkokeinoja samalla tavalla kuin esimerkiksi poliisi. Ainoastaan salaisten pakkokeinojen käyttöä on rajoitettu koskemaan vain tiettyjä laissa erikseen säädettyjä pakkokeinoja. Huolimatta siitä, että pääesikunnan rikostutkinnan virkamiehillä on toimivalta päättää muun muassa henkilöön kohdistuvista pakkokeinoista, ei voimakeinojen käytöstä ole SKRTL:ssä säädetty mitään. Tämä on merkittävä puute ja asia tulisi korjata säädösmuutoksella. Tällä hetkellä pääesikunnan rikostutkinnan virkamies voi uhkaavassa tilanteessa toimia ainoastaan

13.5.2019

hätävarjeluun säännösten puitteissa. Voimakeinojen käytöstä voitaisiin SKRTL:ssä säätää samalla tavalla kuin rajavartiolaitoksen rikostorjuntalain 35 §:ssä. Laissa pitäisi myös säätää voimankäyttövälineistä, koulutuksesta ja sen seurannasta. On huomioitava, että pääesikunnan rikostutkintaa suorittavilla ylietsivillä on kaikilla poliisikoulutus, koska viran kelpoisuusehtona on poliisin perusperustutkinta, alipäällystötutkinto tai päällystötutkinto.

Eräät muut toimivaltuuksiin ja tiedonsaantiin liittyvät säädösmuutosesitykset

Käytännön toiminnassa ja lakia sovellettaessa on havaittu, että SKRTL:ssä eräitä muitakin puutteita, jotka ovat jääneet lainsäädäntöryhmässä huomaamatta ja näitä tarpeita ei silloin tunnustettu johtuen mahdollisesti toisenlaista tehtäväkentästä ja osittain johtuen siitä, että lakia säädettäessä pääesikunnan esitutkintatehtävästä vastasi pääesikunnan tutkintaosasto, jolla saattoi olla toisenlainen näkökulma tehtävän suorittamiseen.

Pääesikunnan esitutkintaa suorittavilla virkamiehillä on käytössään virkamerkit, joista ei säädetä laissa tällä hetkellä mitään. *Virkamerkki* on olennainen tekijä rikostutkintaa suorittavan virkamiehen tunnistamisessa. Esitetään, että lakiin lisättäisiin säännös pääesikunnan rikostutkintaa hoitavien virkamiesten virkamerkistä.

Nykyisen SKRTL 37 §:n sääntelyä voidaan pitää jonkin verran epäonnistuneena, koska se on varsin yleisluonteinen ja monitulkintainen. Pykälässä säädetään, että pääesikunnan esitutkintaa hoitavien virkamiesten toimivaltuuksista on voimassa mitä poliisimiehen toimivaltuuksista rikosten esitutkinnassa säädetään esitutkintalaissa, pakkokeinolaissa ja muualla laissa. Tätä ”muualla laissa” on sovellettu siten, että esimerkiksi poliisilain 4 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja tiedonsaantioikeuksia yksityiseltä yhteisöltä tai henkilöltä on voitu soveltaa myös pääesikunnan rikostutkintatehtävässä. Erityisesti ns. pankkitiedustelu on ollut erityisen tarpeellinen ja usein käytetty toimenpide. Vaikka SKRTL:n 44 §:ssä (vastaa poliisilain 4 luvun 3 §:n 2 momenttia) säädetään tietojen saannista muun muassa teleyrityksiltä, ei laissa ole säädetty mitään tietojen saannista muilta yksityiseltä yhteisöltä pankkialaisuuden estämättä. *SKRTL:ssä pitäisi säätää tietojen saannista yksityiseltä yhteisöltä tai henkilöltä vastaavalla tavalla kuin poliisilaissa.*

Myös SKRTL:n 10 luvun säännöksiä, jotka koskevat poikkeusolojen toimivaltuuksia rikosten selvittämisessä tulisi muuttaa. Muutostarpeet liittyvät 94 §:ään koskien 10 luvun säännösten soveltamista ja 98 §:ään, jota esitetään muutettavaksi siten, että pykälässä säädettäisiin rajoitetun tutkinnanjohtajan valtuuksista (vrt. esitutkintalain 2 luvun 2 § ja VNA poliisihallinnosta 16 §). Lainsäädäntömuutostarpeita on käsitelty myös

PÄÄESIKUNTA
Oikeudellinen osasto

Esitys

13.5.2019

pääesikunnan tutkintajoukkueen kertausharjoituksen
harjoituskertomuksessa TKO2351 (STII).

3. LOPUKSI

Nyt kun SKRTL on ollut voimassa noin viisi vuotta, ollaan sen soveltamisesta saatu kerättyä hyviä havaintoja. Laissa säädetyn viranomaistehtävän tehokkaan suorittamisen kannalta olisi ensiarvoisen tärkeää, että viranomaisen toimivaltuudet olisivat ajan tasalla ja vastaisivat sille asetettuja vaatimuksia. Asiassa tulisi pikaisesti käynnistää esiselvitystyö SKRTL:n muuttamiseksi erityisesti sen 5 luvun osalta koskien esitutkinnan suorittamista. Oikeusministeriö on jo asettanut työryhmän sotilasoikeudenkäyntilain muuttamiseksi ja tällä lailla on myös liittymäpinta (SOL 2 §) pääesikunnan esitutkintatehtävän suorittamiseen.

Pääesikunnan päällikkö
Kenraaliluutnantti

Timo Kivinen

Puolustusvoimien asessori
OTL, varatuomari

Tuija Sundberg

JAKELU Puolustusministeriö

TIEDOKSI PETIEDOS

Postiosoite

Puhelin

Fax

Sähköposti

PL 919
00131 Helsinki

0299 800

kirjaamo.pe@mil.fi